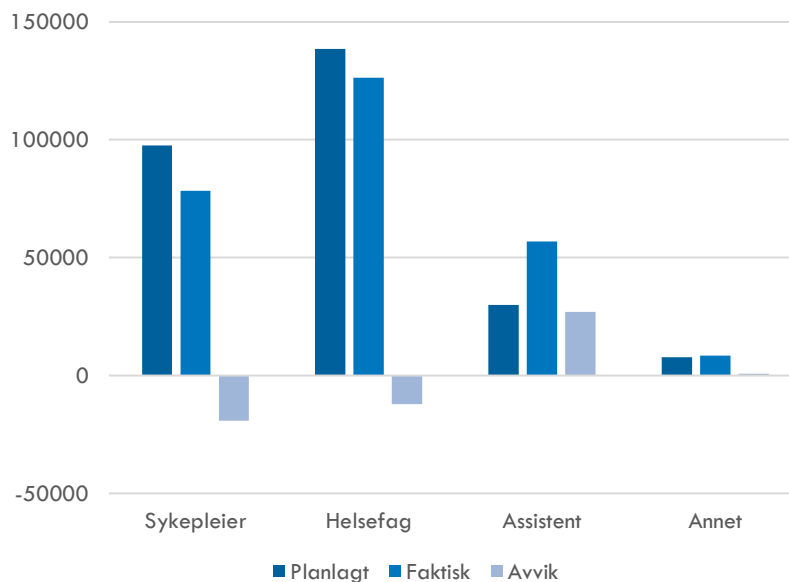

Planlagt og faktisk bemanning i den kommunale helse- og omsorgstjenesten (kort fortalt)

Data fra drøyt 1 000 tjenestesteder i den kommunale pleie- og omsorgssektoren er samlet inn av Norsk sykepleierforbund (NSF) for å belyse avviket mellom planlagt og faktisk bemanning i sektoren. Oslo Economics har fått tilgang til dette datasettet.

Tallmaterialet viser at den faktiske sykepleierbemanningen er lavere enn den planlagte, og at sykepleierne i stor grad erstattes av ufaglærte assistenter (Figur 1). Det samme bildet gjelder også for helsefagarbeidere.

Figur 1 Avviket i bemanning blant sykepleiere og helsefagarbeidere dekkes opp av ufaglærte

Kilde: NSF, bearbejdet av Oslo Economics

Det har også blitt samlet inn data fra tidligere år, og avviket mellom planlagt og faktisk sykepleierbemanning synes å ha økt noe fra 2018 frem til 2022; fra 18,3 prosent til 19,6 prosent.

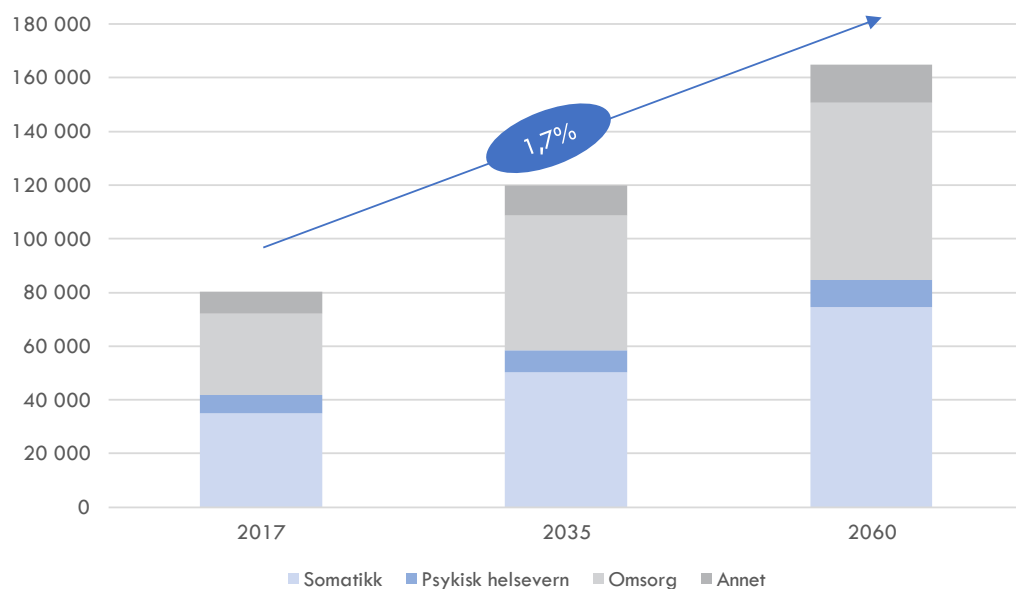
Avviket for sykepleiere er størst på dag- og kveldstid i ukedagene (henholdsvis 24 og 22 prosent lavere bemanning enn planlagt) og mindre i helg og på nattstid i ukedagene (henholdsvis 10 prosent og 7 prosent). Det er også slik at sykepleiernes andel av den faktiske bemanning er størst på nattstid, med 35 prosent, mens andelen er nede i 23 prosent i helgen.

Det er noe variasjon mellom fylkene, der fylket med størst avvik mellom planlagt og faktisk bemanning av sykepleiere er Innlandet med 22 prosent, mens Agder har lavest avvik med 14 prosent.

Er det for få på jobb, er det ikke mulig å yte den samme kvaliteten som når tjenesten er tilstrekkelig bemannet. Det kan være mange grunner til at den faktiske bemanningen blir annerledes enn den planlagte, men over tid vil fravær uansett slite på de andre ansatte. Noen tjenestesteder har bemannet opp slik at turnusplanen tar høyde for fravær i form av sykdom, ferie, permisjoner, kompetansehevende tiltak mv.. Dette gjelder særlig på dagtid på hverdager. Det vil da ikke være et like stort behov for å dekke opp fravær med vikarer.

NAV's kartlegging tilsier at det er knapphet på sykepleiere i dag. Det rapporteres om en mangel på 6 000 sykepleiere, og dette gjør sykepleiere til en av utdanningsgruppen der er størst knapphet på. Knapphet har vokst over tid.

Samtidig viser SSBs fremskrivninger at behovet for sykepleiere i helse- og omsorgstjenesten vil mer enn dobles fra 2017 til 2060. Dagens knapphet vil dermed kunne forsterkes betydelig i årene fremover (Figur 2).

Figur 2: Behovet for sykepleiere i helsetjenesten vil mer enn dobles, noe som kan føre til økt knapphet

Kilde: SSB. Notat: Pilen viser gjennomsnittlig årlig vekst (1,7 prosent).

Oslo Economics har ikke hatt mulighet til å vurdere kvaliteten på dataene NSF har samlet inn. Det er heller ikke gjort vurderinger av datasettets representativitet.